

Informacja o ustawie z dnia 31 lipca 2026 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych

Ustawa nowelizuje ustawę z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi, dodając do tej ustawy rozdział 3a określający zasady rekultywacji, scalania i wykupu gruntów zdewastowanych lub zdegradowanych w wyniku powodzi.

Nowe regulacje mają przyczynić się do wsparcia właścicieli gruntów rolnych poszkodowanych w wyniku powodzi oraz pomóc w przywróceniu możliwości prowadzenia gospodarstw rolnych.

Nowelizacja wprowadza do ustawy definicje gruntów:

- zdewastowanych w wyniku powodzi, które całkowicie utraciły wartość użytkową,
- zdegradowanych w wyniku powodzi, których wartość użytkowa została ograniczona.

Właściciel takich gruntów będzie mógł wystąpić do starosty z wnioskiem o przeprowadzenie analizy, czy rekultywacja na cele rolnicze jest zasadna oraz czy możliwe jest przyznanie gruntów zamiennych w ramach postępowania scaleniowego. Ocena obejmie m.in. stopień zniszczenia gruntu, koszty jego odtworzenia oraz ryzyko ponownego zalania.

Ustawa przewiduje sytuacje, w których rekultywacja zostanie uznana za nieuzasadnioną. Stanie się tak m.in. wtedy, gdy koszt przywrócenia gruntu do użytkowania przekroczy pięciokrotność średniej ceny hektara gruntów rolnych w danym województwie.

W myśl dodawanego do ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi art. 57c starosta, na wniosek właściciela gruntów rolnych zdewastowanych lub zdegradowanych w wyniku powodzi, dokona analizy zasadności ich rekultywacji na cele rolnicze oraz możliwości otrzymania przez właściciela tych gruntów w zamian gruntów o równej wartości szacunkowej w wyniku scalenia z wykorzystaniem gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa. Właściciel gruntów rolnych będzie mógł złożyć taki wniosek w terminie 6 miesięcy od dnia wystąpienia powodzi.

Zgodnie z dodawanym art. 57d, w przypadku wydania przez starostę decyzji o odmowie przeprowadzenia rekultywacji na cele rolnicze, grunty zdewastowane lub zdegradowane w wyniku powodzi zostaną wydzielone w wyniku scalenia na rzecz Skarbu Państwa. Dotychczasowemu właścicielowi zostaną wydzielone w zamian grunty o równej wartości szacunkowej. Wartość ta ustalana będzie na podstawie danych z ewidencji gruntów i budynków według stanu ujawnionego w tej ewidencji na dzień poprzedzający dzień wystąpienia powodzi.

Grunty zdewastowane lub zdegradowane w wyniku powodzi staną się własnością Skarbu Państwa z dniem, w którym decyzja o zatwierdzeniu projektu scalenia takich gruntów stanie się ostateczna, i z tym dniem wejdą w skład zasobu nieruchomości Skarbu Państwa.

Zgodnie z dodawanymi przepisami postępowaniem scaleniowym będą mogły być objęte grunty:

- 1) zdewastowane lub zdegradowane w wyniku powodzi lub grunty z nimi sąsiadujące, jeżeli objęcie ich postępowaniem scaleniowym będzie uzasadnione celami scalenia;
- 2) stanowiące własność Skarbu Państwa możliwe do wykorzystania jako grunty o równej wartości szacunkowej za grunty zdewastowane lub zdegradowane w wyniku powodzi lub grunty z nimi sąsiadujące, choćby nie stanowiły własności Skarbu Państwa, jeżeli objęcie ich postępowaniem scaleniowym będzie uzasadnione celami scalenia.

Postępowanie scaleniowe będzie wszczynane z urzędu. Przed wszczęciem takiego postępowania starosta, w uzgodnieniu z samorządem województwa, dokona analizy możliwości przeprowadzenia postępowania scaleniowego, biorąc pod uwagę w szczególności:

- 1) wynik konsultacji z właścicielami gruntów zdewastowanych lub zdegradowanych w wyniku powodzi;
- 2) informację od podmiotu gospodarującego nieruchomościami Skarbu Państwa o gruntach, które mogą zostać objęte scaleniem;
- 3) proponowany obszar scalenia;
- 4) zakres zagospodarowania poscaleniowego;
- 5) termin oraz szacowane koszty wykonania scalenia gruntów i zagospodarowania poscaleniowego;
- 6) wpływ planowanego scalenia gruntów oraz zagospodarowania poscaleniowego na środowisko, w tym na obszary Natura 2000.

Decyzja starosty o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów będzie stanowić podstawę do zmiany umowy dzierżawy przez podmiot gospodarujący nieruchomościami Skarbu Państwa albo rozwiązania umowy dzierżawy bez odszkodowania za wcześniejsze rozwiązanie tej umowy. Rozwiązanie umowy dzierżawy i wydanie nieruchomości nastąpi w terminie 12 miesięcy od dnia, w którym decyzja o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów stanie się ostateczna. Do rozwiązania umowy dzierżawy nie będzie wymagana zgoda dzierżawcy.

Do postępowań dotyczących usuwania skutków powodzi, która wystąpiła we wrześniu 2024 r., w odniesieniu do gruntów rolnych zdewastowanych lub zdegradowanych w wyniku tej powodzi, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie noweli, znajdą

zastosowanie przepisy ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi w nowym brzmieniu.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.